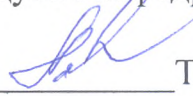

ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра публічного управління та адміністрування

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри

 Тамара ЛОЗИНСЬКА
03 вересня 2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

(обов'язкова навчальна дисципліна)

Електронне урядування

освітньо-професійна програма Зв'язки з громадськістю
спеціальність 281 Публічне управління та адміністрування
галузь знань 28 Публічне управління та адміністрування
освітній ступінь магістр
навчально-науковий інститут економіки, управління, права та інформаційних технологій

Полтава
2024-2025 н. р.

Робоча програма навчальної дисципліни «Електронне урядування» розроблена для здобувачів вищої освіти ОПП Зв'язки з громадськістю спеціальності 281 Публічне управління та адміністрування

Мова викладання: державна

Розробник: О. Дорофєєв, професор кафедри публічного управління та адміністрування, д.е.н., професор

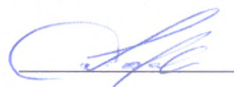
03 вересня 2024 року

 Олександр ДОРОФЄЄВ

Схвалено на засіданні кафедри публічного управління та адміністрування
протокол від 03 вересня 2024 року № 2.

Погоджено гарантом освітньої програми Зв'язки з громадськістю

03 вересня 2024 року

 Олександр ДОРОФЄЄВ

Схвалено головою ради з якості вищої освіти спеціальності
281 Публічне управління та адміністрування

 Ольга СЕРДЮК

протокол від 03 вересня 2024 року № 1.

1. Опис навчальної дисципліни

Елементи характеристики	Денна форма навчання 281ПУА_мд_2023	Заочна форма навчання 281ПУА_мз_2023[1]
Загальна кількість годин	135	
Кількість кредитів	4,5	
Місце в індивідуальному навчальному плані здобувача вищої освіти	обов'язкова	
Рік навчання (курс)	2	2
Семестр	1	1
Лекції (годин)	24	14
Семінарські (годин)	22	8
Самостійна робота (годин)	89	113
в т. ч. індивідуальні завдання (контрольна робота)	-	50
Форма семестрового контролю	екзамен	екзамен

2. Результати навчання

Мета вивчення навчальної дисципліни: вивчення сучасного стану впровадження технологій е-урядування в Україні, виявлення основних проблеми, що перешкоджають досягненню позитивних результатів у цій сфері, а також пошук рекомендацій для ефективного впровадження і функціонування е-урядування у нашої державі.

Компетентності:

загальні:

ЗК05. Здатність приймати обґрунтовані рішення та використовувати сучасні комунікаційні технології

спеціальні (фахові, предметні):

ФК03. Здатність організовувати інформаційно-аналітичне забезпечення управлінських процесів із використанням сучасних інформаційних ресурсів та технологій, зокрема розробляти заходи щодо впровадження електронного урядування в різних сферах публічного управління та адміністрування;

ФК06. Здатність здійснювати професійну діяльність з урахуванням потреб забезпечення національної безпеки України;

ФК11. Здатність забезпечувати належний рівень якості управлінських послуг на основі технологій е-урядування.

Програмні результати навчання / Результати навчання:

РН03. Знати основні засади національної безпеки та уміти попереджати й нейтралізувати виклики і загрози національним інтересам України в межах своєї професійної компетенції;

РН04. Використовувати сучасні статистичні методи, моделі, цифрові технології, спеціалізоване програмне забезпечення для розв'язання складних задач публічного управління та адміністрування;

РН05. Визначати пріоритетні напрями впровадження електронного урядування та розвитку електронної демократії;

РН13. Уміти налагоджувати сучасні системи надання адміністративних послуг.

Методи навчання:

Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності:

словесні методи: лекція, розповідь-пояснення; бесіда;

наочні методи: ілюстрування; демонстрування;

практичні методи: вправи; практичні роботи;

робота з навчально-методичною літературою: конспектування, тезування, анотування, підготовка реферату/доповіді;

Методи стимулювання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

методи формування пізнавальних інтересів: створення ситуації інтересу та новизни навчального матеріалу; метод використання життєвого досвіду; навчальні дискусії для вирішення проблемної ситуації.

Інноваційні та інтерактивні методи навчання:

інтерактивні методи: дискусії, диспути, проєктування професійних ситуацій, кейс-метод, мозковий штурм;

комп'ютерні і мультимедійні методи: використання мультимедійних презентацій; дистанційне навчання, підготовка презентацій завдань самостійна робота.

Методи контролю і самоконтролю за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності:

методи усного контролю: опитування, бесіда, доповідь;

методи письмового контролю: письмове виконання практичних завдань, творчі завдання..

3. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Електронне урядування як прогресивна форма організації державного управління. Загальні засади електронного урядування.

Тема 2. Захист інформації й кібербезпека як складові національної безпеки та кіберзахисту критичної інфраструктури України.

Тема 3. Міністерство цифрової трансформації України.

Тема 4. Електронний уряд як складова електронного урядування – єдиної інфраструктури міжвідомчої автоматизованої інформаційної взаємодії органів державної влади та органів місцевого самоврядування між собою, з громадянами і суб'єктами господарювання.

Тема 5. Впровадження та застосування електронного урядування в зарубіжних країнах.

Тема 6. Інформаційне та комунікаційне забезпечення внутрішньої організації державного управління.

Тема 7. Інформаційні системи в управлінні персоналом.

Тема 8. Сайтові портали органів державної влади юридичної відповідальності посадових осіб органів публічного управління.

Тема 9. Впровадження систем електронного документообігу: робота з електронними документами.

Тема 10. Вдосконалення надання адміністративних послуг в органах державної влади та органах місцевого самоврядування шляхом використання інформаційно-телекомунікаційних технологій.

4. Структура (тематичний план) навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин							
	денна форма 281ПУА_мд_2023				заочна форма 281ПУА_мз_2023[1]			
	усього	у тому числі			усього	у тому числі		
		л	с	с.р.		л	с	с.р.
Тема 1. Електронне урядування як прогресивна форма організації державного управління. Загальні засади електронного урядування	15	4	2	9	8	2	-	6
Тема 2. Захист інформації й кібербезпека як складові національної безпеки та кіберзахисту критичної інфраструктури України	13	2	2	9	8	-	2	6
Тема 3. Міністерство цифрової трансформації України	13	2	2	9	7	-	-	7
Тема 4. Електронний уряд як складова електронного урядування – єдиної інфраструктури міжвідомчої автоматизованої інформаційної взаємодії органів державної влади та органів місцевого самоврядування між собою, з громадянами і суб'єктами господарювання	13	2	2	9	9	2	-	7
Тема 5. Впровадження та застосування електронного врядування в зарубіжних країнах	13	2	2	9	8	2	-	6
Тема 6. Інформаційне та комунікаційне забезпечення внутрішньої організації державного управління	13	2	2	9	10	2	2	6
Тема 7. Інформаційні системи в управлінні персоналом	13	2	2	9	8	-	2	6
Тема 8. Сайтові портали органів державної влади юридичної відповідальності посадових осіб органів публічного управління	13	2	2	9	9	2	-	7
Тема 9. Впровадження систем електронного документообігу: робота з електронними документами	15	2	4	9	10	2	2	6
Тема 10. Вдосконалення надання адміністративних послуг в органах державної влади та органах місцевого самоврядування шляхом використання інформаційно-телекомунікаційних технологій	14	4	2	8	8	2	-	6
Індивідуальне завдання	-				50	-	-	50
Усього годин	135	24	22	89	135	14	8	113

5. Індивідуальні завдання

Індивідуальна робота здобувача вищої освіти має сприяти закріпленню теоретичного матеріалу та практичних навичок. Цей вид роботи реалізується шляхом самостійного виконання здобувачем вищої освіти індивідуального завдання в аудиторний і позааудиторний час: контрольної роботи для здобувачів заочної форми навчання.

6. Оцінювання результатів навчання

Програмні результати навчання /Результати навчання	Назви тем	Форми контролю програмних результатів навчання / результатів навчання
РН03. Знати основні засади національної безпеки та уміти попереджати й нейтралізувати виклики і загрози національним інтересам України в межах своєї професійної компетенції; РН04. Використовувати сучасні статистичні методи, моделі, цифрові технології, спеціалізоване програмне забезпечення для розв'язання складних задач публічного управління та адміністрування; РН05. Визначати пріоритетні напрями впровадження електронного урядування та розвитку електронної демократії; РН13. Уміти налагоджувати сучасні системи надання адміністративних послуг.	Тема 1. Електронне урядування як прогресивна форма організації державного управління. Загальні засади електронного урядування	- виконання завдань на практичних заняттях; - контрольне опитування; - виконання завдань самостійної роботи (контрольна робота для заочної форми навчання).
	Тема 2. Захист інформації й кібербезпека як складові національної безпеки та кіберзахисту критичної інфраструктури України	
	Тема 3. Міністерство цифрової трансформації України	
	Тема 4. Електронний уряд як складова електронного урядування – єдиної інфраструктури міжвідомчої автоматизованої інформаційної взаємодії органів державної влади та органів місцевого самоврядування між собою, з громадянами і суб'єктами господарювання	
	Тема 5. Впровадження та застосування електронного урядування в зарубіжних країнах	
	Тема 6. Інформаційне та комунікаційне забезпечення внутрішньої організації державного управління	
	Тема 7. Інформаційні системи в управлінні персоналом	
	Тема 8. Сайтові портали органів державної влади юридичної відповідальності посадових осіб органів публічного управління	
	Тема 9. Впровадження систем електронного документообігу: робота з електронними документами	
	Тема 10. Вдосконалення надання адміністративних послуг в органах державної влади та органах місцевого самоврядування шляхом використання інформаційно-телекомунікаційних технологій	

Форма семестрового контролю знань здобувачів вищої освіти згідно з робочим і навчальним планом є екзамен.

Схема нарахування балів з навчальної дисципліни

Денна форма навчання

Назва теми	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти			Разом
	виконання завдань на практичних заняттях	контрольне опитування	виконання завдань самостійної роботи	
Тема 1. Електронне урядування як прогресивна форма організації державного управління. Загальні засади електронного урядування	4	1	1	6
Тема 2. Захист інформації й кібербезпека як складові національної безпеки та кіберзахисту критичної інфраструктури України	4	1	3	8
Тема 3. Міністерство цифрової трансформації України	4	1	3	8
Тема 4. Електронний уряд як складова електронного урядування – єдиної інфраструктури міжвідомчої автоматизованої інформаційної взаємодії органів державної влади та органів місцевого самоврядування між собою, з громадянами і суб'єктами господарювання	4	1	3	8
Тема 5. Впровадження та застосування електронного урядування в зарубіжних країнах	4	1	3	8
Тема 6. Інформаційне та комунікаційне забезпечення внутрішньої організації державного управління	4	2	3	9
Тема 7. Інформаційні системи в управлінні персоналом	4	1	3	8
Тема 8. Сайтові портали органів державної влади юридичної відповідальності посадових осіб органів публічного управління	4	1	3	8
Тема 9. Впровадження систем електронного документообігу: робота з електронними документами	4	2	3	9
Тема 10. Вдосконалення надання адміністративних послуг в органах державної влади та органах місцевого самоврядування шляхом використання інформаційно-телекомунікаційних технологій	4	1	3	8
Екзамен				20
Разом	40	12	28	100

4* – студент обов'язково виконує по програмному результату навчання за будь-якою темою на вибір презентацію Розв'язування тестів в системі дистанційного навчання на платформі MOODLE

Заочна форма навчання

Назва теми	Види навчальної роботи здобувачів вищої освіти			Разом
	виконання завдань на практичних заняттях	контрольне опитування	написання контрольної роботи	
Тема 1. Електронне урядування як прогресивна форма організації державного управління. Загальні засади електронного урядування	-	5	5	5
Тема 2. Захист інформації й кібербезпека як складові національної безпеки та кіберзахисту критичної інфраструктури України	5		5	10
Тема 3. Міністерство цифрової трансформації України	-		5	5
Тема 4. Електронний уряд як складова електронного урядування – єдиної інфраструктури міжвідомчої автоматизованої інформаційної взаємодії органів державної влади та органів місцевого самоврядування між собою, з громадянами і суб'єктами господарювання	-		5	5
Тема 5. Впровадження та застосування електронного врядування в зарубіжних країнах	-		5	10
Тема 6. Інформаційне та комунікаційне забезпечення внутрішньої організації державного управління	5	5	5	10
Тема 7. Інформаційні системи в управлінні персоналом	5		5	10
Тема 8. Сайтові портали органів державної влади юридичної відповідальності посадових осіб органів публічного управління	-		5	5
Тема 9. Впровадження систем електронного документообігу: робота з електронними документами	5		5	10
Тема 10. Вдосконалення надання адміністративних послуг в органах державної влади та органах місцевого самоврядування шляхом використання інформаційно-телекомунікаційних технологій	-		5	10
Екзамен	-			20
Разом	20	10	50*	100

Форми, шкала та критерії оцінювання результатів навчання при проведенні поточного контролю успішності здобувачів вищої освіти:

Денна форма здобуття освіти

Шкала та критерії оцінювання виконання вправ на практичних заняттях

Кількість балів	Критерії оцінювання
3-4	<i>Високий рівень формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання. Розв'язок завдання є результатом оригінального самостійного дослідження, у якому відображено творчий пошук, вміння нестандартно мислити, працювати з науковими джерелами, висувати при цьому власні гіпотези відповідно до програмного результату навчання; застосовані найбільш показові переконливі приклади, частину яких піддано детальному аналізу відповідно до програмного результату навчання; зроблені відповідні аргументовані висновки.</i>
2	<i>Достатній рівень формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання. Розв'язок завдання є чітко структурований, але у відповіді простежується неточне розуміння деяких наукових понять і категорій; у викладі думки недостатньо продемонстровано власне бачення проблеми та неповнота засвоєння результату навчання.</i>
1	<i>Середній рівень формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання. Розкриття питання має серйозні недоліки в структурі, характерні викладу думки, але відповідає вимогам щодо змісту обраного матеріалу, добору наукових джерел.</i>
0-0,9	<i>Низький рівень формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання. Здобувач допускає велику кількість помилок при виконанні завдань, в цілому обсяг складає лише 10% від загального обсягу, невідповідність результату навчання.</i>

Шкала та критерії контрольного опитування

Кількість балів	Критерії оцінювання
1,5-2	<i>Високий рівень формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання. Розв'язок завдання є результатом оригінального самостійного дослідження, у якому відображено творчий пошук, вміння нестандартно мислити, працювати з науковими джерелами, висувати при цьому власні гіпотези відповідно до програмного результату навчання; застосовані найбільш показові переконливі приклади, частину яких піддано детальному аналізу відповідно до програмного результату навчання; зроблені відповідні аргументовані висновки.</i>
1-1,4	<i>Достатній рівень формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання. Розв'язок завдання є чітко структурований, але у відповіді простежується неточне розуміння деяких наукових понять і категорій; у викладі думки недостатньо продемонстровано власне бачення проблеми та неповнота засвоєння результату навчання.</i>
0,5-0,9	<i>Середній рівень формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання. Розкриття питання має серйозні недоліки в структурі, характерні викладу думки, але відповідає вимогам щодо змісту обраного матеріалу, добору наукових джерел.</i>
0-0,4	<i>Низький рівень формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання. Здобувач допускає велику кількість помилок при виконанні завдань, в цілому обсяг складає лише 10% від загального обсягу, невідповідність результату навчання.</i>

Шкала та критерії оцінювання виконання завдань самостійної роботи

Кількість балів	Критерії оцінювання
3	<i>Високий рівень формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання. Здобувач вищої освіти у повному обсязі, правильно виконує всі завдання, що відповідають заявленим викладачем вимогам та відображають результат навчання за темою.</i>
2	<i>Достатній рівень формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання. Виконанні завдання становлять не менше ніж 80% від загального обсягу, допущені незначні помилки, певні неточності заявленому результату навчання.</i>
1	<i>Середній рівень формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання. Допущено певну кількість помилок при виконанні завдань самостійної роботи, в цілому обсяг виконання складає від 40% до 60% від загального обсягу, часткова невідповідність результату навчання.</i>
0-0,9	<i>Низький рівень формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання. Здобувач допускає велику кількість помилок при виконанні завдань, в цілому обсяг виконання завдань складає менше 10% від загального обсягу, не відповідає результату навчання.</i>

Заочна форма здобуття освіти

Шкала та критерії оцінювання виконання вправ на практичних заняттях

Кількість балів	Критерії оцінювання
4-5	<i>Високий рівень формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання. Розв'язок завдання є результатом оригінального самостійного дослідження, у якому відображено творчий пошук, вміння нестандартно мислити, працювати з науковими джерелами, висувати при цьому власні гіпотези відповідно до програмного результату навчання; застосовані найбільш показові переконливі приклади, частину яких піддано детальному аналізу відповідно до програмного результату навчання; зроблені відповідні аргументовані висновки.</i>
3	<i>Достатній рівень формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання. Розв'язок завдання є чітко структурований, але у відповіді простежується неточне розуміння деяких наукових понять і категорій; у викладі думки недостатньо продемонстровано власне бачення проблеми та неповнота засвоєння результату навчання.</i>
2	<i>Середній рівень формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання. Розкриття питання має серйозні недоліки в структурі, характерні викладу думки, але відповідає вимогам щодо змісту обраного матеріалу, добору наукових джерел.</i>
0-1	<i>Низький рівень формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання. Здобувач допускає велику кількість помилок при виконанні завдань, в цілому обсяг складає лише 10% від загального обсягу, невідповідність результату навчання.</i>

Шкала та критерії оцінювання виконання завдань самостійної роботи

Кількість балів	Критерії оцінювання
4-5	<i>Високий рівень формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання. Здобувач вищої освіти у повному обсязі, правильно виконує всі завдання, що відповідають заявленим викладачем вимогам та відображають результат навчання за темою.</i>
3	<i>Достатній рівень формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання. Виконанні завдання становлять не менше ніж 80% від загального обсягу, допущені незначні помилки, певні неточності заявленому результату навчання.</i>
2	<i>Середній рівень формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання. Допущено певну кількість помилок при виконанні завдань самостійної роботи, в цілому обсяг виконання складає від 40% до 60% від загального обсягу, часткова невідповідність результату навчання.</i>
0-1	<i>Низький рівень формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання. Здобувач допускає велику кількість помилок при виконанні завдань, в цілому обсяг виконання завдань складає менше 10% від загального обсягу, не відповідає результату навчання.</i>

7. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачене під час вивчення навчальної дисципліни

Персональні комп'ютери, під'єднані до мережі Internet. Програмне забезпечення: MS Windows, MS Office, хмарні додатки Google, Internetбраузери, мережа Wi-Fi. Мультимедійне обладнання (проектор)

8. Політика навчальної дисципліни

1. Академічна доброчесність. Здобувач вищої освіти повинен дотримуватись Кодексу академічної доброчесності та Кодексу про етику викладача та здобувача вищої освіти Полтавського державного аграрного університету. Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); пошуки на джерела інформації у разі використання ідей, розробок,

тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

2. Академічна мобільність. Є можливість опанування даної навчальної дисципліни за програмами академічної мобільності (внутрішньої / міжнародної) за наявними укладеними угодами (договорами) між Університетом та закладом-партнером та / або індивідуальними запрошеннями. Визнання та перезарахування результатів такого навчання відбувається спеціально створеною комісією на підставі поданих здобувачем вищої освіти відповідних документів з використанням Європейської кредитно-трансферної системи. Організаційні процеси навчання за програмами академічної мобільності регламентуються Положенням про 15 академічну

3. Неформальна/інформальна освіта. На здобувачів вищої освіти поширюється право про визнання результатів навчання, набутих у неформальній / інформальній освіті перед опануванням даної освітньої компоненти. Визнання набутих результатів навчання або відмова у їх визнанні. Набуття відповідних результатів навчання можливе після успішного опанування курсів (з документальним підтвердженням) на різноманітних навчальних платформах, зокрема: Prometheus, Coursera тощо. Особливості неформального / інформального навчання регламентовані Положенням про порядок визнання результатів навчання, набутих у неформальній та інформальній освіті, здобувачами вищої освіти Полтавського державного аграрного університету.

4. Дедлайни та перескладання. Виконання завдань з порушенням термінів без поважних причин оцінюється на нижчий на 25% бал. Перескладання поточного та підсумкового контролю відбуваються за наявності поважних причин з дозволу директорату.

9. Рекомендовані джерела інформації

Основна:

1. Дмитренко В.І., Чукут С.А. Сумісність як необхідна умова впровадження електронного урядування: досвід Європейського Союзу. *Публічне урядування*. № 5 (10). 2017. С. 293-303.

2. Дубов Д.В., Дубова С.В. Основи електронного урядування : навчальний посібник. Київ : Центр навчальної літератури, 2012. 176 с.

3. Електронна демократія : навчальний посібник / за заг. ред. Н.В. Грицяка. Київ : НАДУ, 2015. 66 с.

4. Електронне урядування та електронна демократія : навчальний посібник : у 15 ч. / за заг. ред. А.І. Семенченка, В.М. Дрешпака. Київ, 2017. 1012 с.

5. Електронне урядування : підручник / за ред. Н.В. Грицяк, А.І. Семенченка. Київ : НАДУ, 2016. 128 с.

6. Зелена книга державної політики у сфері електронного урядування / уклад. Кобець Р.В. Київ : Новий друк, 2015. 54 с.

7. Інформаційна складова державної політики та управління : монографія / С.Г. Соловійов та ін. Київ : К.І.С., 2015. 320 с.

8. Клімушин П.С. Стратегії та механізми електронного урядування в інформаційному суспільстві : монографія. Вид-во ХарПІ НАДУ «Магістр», 2016. 524 с.

9. Коліушко І.Б. Електронне урядування – шлях до ефективності та прозорості державного управління. *Інформаційне суспільство. Шлях України*. Київ, 2018. С. 138-143.

10. Концепція розвитку електронного урядування в Україні / за ред. А.І. Семенченка. Київ, 2009. 16 с.

11. Механізми електронного урядування в інформаційному суспільстві : монографія / за ред. О. В. Радченка. Харків : Вид-во ХарПІ НАДУ «Магістр», 2017. 116 с.

12. Чукут С.А. Впровадження електронного урядування в умовах мережевої війни. *Публічне управління та адміністрування: збірник наукових праць*. 2015. №1. С. 159-162.

13. Чукут С.А., Дмитренко В.І. Смарт-сіті чи електронне місто: сучасні підходи до

розуміння впровадження е-урядування на місцевому рівні. *Інвестиції: практика та досвід*. 2016. №13. С.89-93.

14. United Nation E-Government Survey 2018. URL: <https://publicadministration.un.org/egovkb/en-us/Reports/UN-E-Government-Survey-2018>

Допоміжна:

1. Визначення цифрової компетенції (Євросоюз). URL: https://joint-research-centre.ec.europa.eu/oldpage-digcomp/digcomp-framework_en

2. Дмитренко В. І. Сучасні тенденції впровадження електронного урядування на місцевому рівні. *Публічне управління: проведення реформи в Україні*: матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. (за міжнар. участю) (м. Покровськ, 27-28 квіт. 2017 р.). С. 104-107.

3. Біла книга державної політики. URL: https://decentralization.gov.ua/uploads/library/file/718/White-Book_web_2021.pdf

4. Про електронні документи та електронний документообіг : Закон України від 22.05.2003 р. №851-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/851-15#Text>

5. Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року : Указ Президента України від 30.09.2019 р. № 722/20195. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/722/2019#Text>

6. Про схвалення Концепції розвитку електронного урядування в Україні : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 20 вересня 2017 р. № 649-р URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/649-2017-p#Text>.

7. Про схвалення Концепції розвитку цифрових компетентностей та затвердження плану заходів з її реалізації : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 3 березня 2021 р. № 167-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/167-2021-p#Text>.

8. Про внесення змін до деяких законів України щодо доступу до публічної інформації у формі відкритих даних : Закон України від 09 квітня 2015 р. №319-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/319-19#Text>.

9. Про затвердження Положення про набори даних, які підлягають оприлюдненню у формі відкритих даних : Постанова Кабінету Міністрів України від 21 жовтня 2015 р. № 835. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/835-2015-p#Text>.

10. Про інформацію : Закон України від 02 жовтня 1992 р. № 2657-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12#Text>.

11. Про доступ до публічної інформації : Закон України від 13 січня 2011 р. №2939-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-17#Text>.

12. Про схвалення Концепції розвитку електронної демократії в Україні та плану заходів щодо її реалізації : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 8 листопада 2017 р. № 797-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/797-2017-p#Text>

13. Про схвалення Концепції розвитку системи електронних послуг в Україні : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 16.11.2016 р. № 918-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/918-2016-p#Text>.

14. Стратегія сталого розвитку України до 2030 року. URL: https://www.undp.org/sites/g/files/zskgke326/files/migration/ua/UNDP_Strategy_v06-optimized.pdf.

15. Типова інструкція з документування управлінської інформації в електронній формі та організації роботи з електронними документами в діловодстві, електронного міжвідомчого обміну : Постанова Кабінету Міністрів України від 17 січня 2018 р. № 55. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/55-2018-p#Text>.

16. Цифрове десятиліття Європи: цифрові цілі до 2030 року. URL: https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/priorities-2019-2024/europe-fit-digital-age/europes-digital-decade-digital-targets-2030_en.

17. Цифровий порядок денний для Європи. URL: <https://www.europarl.europa.eu/factsheets/en/sheet/64/digital-agenda-for-europe>.

Інформаційні ресурси мережі Інтернет

1. *Верховна Рада України* : офіційний веб-портал. URL: <http://www.rada.gov.ua>.
2. *Інститут масової інформації* : веб-сайт. URL : <http://imi.org.ua>.
3. *Комітет Верховної Ради України з питань свободи слова та інформаційної політики* : веб-сайт. URL: <http://komsvobslova.rada.gov.ua/>.
4. *Національне агентство України з питань державної служби* : Офіційний веб-портал. URL : <https://nads.gov.ua/>
5. *Полтавська міська рада* : офіційний веб-сайт. URL: www.radapoltava.gov.ua/.
6. *Полтавська обласна військова адміністрація* : офіційний веб-портал. URL: <http://www.adm-pl.gov.ua/>.
7. *Полтавська обласна рада та виконавчий комітет* : офіційний веб-сайт. URL: <https://oblrada-pl.gov.ua/>
8. *Президент України* : офіційне інтернет-представництво Президента України. URL: <https://www.president.gov.ua/>.
9. *Урядовий портал* : Єдиний веб-портал органів виконавчої влади України. URL : <http://www.kmu.gov.ua>